concionibus pravi mores omnis generis hominum a vitiis ad meliora traducti fuerant, exturbarunt Concilii Patres, & concurrente secum Timothei Alexandrini Episcopi factione, qui Petri fratris sui paullo ante demortui Episcopatum susceperat, in locum abdicati indignissime Gregorii, senem quendam ordinis Senatorii scientiæ ecclesiasticæ prorsus imperitum eligunt, & usque adeo in tam provecta ætate salutis animæ negligentem, ut nedum de suscipiendo Baptismo cogitaret, Nectarium nomine, sine ullo divinæ vocationis indicio, intra triduum necdum sufficienter catechizatum Baptismi fonte abluunt, deinde tumultuarie ac præcipitanter in Clericum attondent, raptimque Ordinibus Ecclesiasticis initiant, neque monitum Apostolicum, *Manus cito nemini imposueris*, pensi habentes, præcipiti festinatione Sacerdotio & Episcopatu consecrant. Gregorius nascentis tempestatis molimina cernens illud Jonæ Prophetæ usurpavit: *Si propter me tempestas ista orta est, mittite me in mare*, seque sponte communis concordiæ proprióque quietis studio abdicavit, suoque animo constituit nullis posthac Synodis unquam interesse, eo quod sicut ipse expertus scribit, omnia in his per factiones & tumultus agerentur. Annoque insequenti quamvis Constantinopoli versaretur ad novam Synodum ab Episcopis invitatus, & a Theodosio Imperatore rogatus, se ab ingressu Synodi excusavit.

11. Can. VI. Prohibet in primis accusationem adversus Episcopum ab eo intentari, qui vel hæreticus, vel alioqui excommunicatus, vel qui in judicio criminis condemnatus sit, vel aliter infamis, nisi se accusator plene purgaverit, aut infamiæ labe absterserit. Quinimmo neque adversus ullum Clericum audiri accusationem permittit, si accusator ipse jam delicti reus constitutus sit, nisi postquam objecti criminis se probaverit insontem. Quam renovavit sanctionem Concilium Carthaginense, vulgo dictum secundum, can. 6.

12. Eodem Constantinopolitano canone sexto sancitur: *Ut in accusatione Episcopi possit a Provinciali Synodo Episcoporum recurri ad majorem Synodum Diœcesis Episcoporum.* Προσένευμ μείζονι συνόδῳ τῶν διοικήσεως ἐπισκόπων, Marcellus Papa & sub Maxentio tyranno martyr, ad Episcopos Provinciæ Antiochiæ scribit, esse jam inde ab Apostolis constitutum, ut accusatus Episcopus non nisi in Synodo auctoritate Romani Episcopi convocata judicari possit. Ceterum in remotioribus maxime per Orientem regionibus, illa de Episcoporum delictis cognitio exercebatur a vicinarum Provinciarum Synodis a Metropolitano coactis, ut ex veteris Ecclesiasticæ historiæ locis innumeris compertum est. Inferiorum Episcoporum ditio, quæ nunc Diœcesis, olim Parœcia dicebatur, nec permittebatur his Metropolitano subjectis Episcopis, aliam cogere Synodum nisi subditorum sibi Sacerdotum & Clericorum. Metropolitæ vero Episcopi, qui nunc temporis Archiepiscopi audiunt, suæ Provinciæ Episcopos ad Synodum convocabant, quæ Provinciæ Græce ἐπαρχίαι dicebantur, suffraganei autem Episcopi ἐπαρχιῶται, id est *Provinciales* vocabantur, ut docet hic ipse sextus canon. His etiam superiores erant Episcopi plurium simul Provinciarum Ecclesiasticarum juridici, a quibus indicebantur plurium simul Provinciarum Synodi, atque majores isti Episcopi ampliori Provinciarum jurisdictione fungentes a Græcis ἐπέρχαι, *Eparchæ* nominabantur, quorum mentio est in Chalcedonensibus canonibus 9. & 17. a Latinis autem Primates dicebantur. Supra hos ampliori jurisdictione Patriarcharum dignitas præeminebat. Zonaras ad canonem Chalcedonensem 17. Exarchos commemorat Episcopos Græcos, Cæsareæ Cappadocum, & Ephesinum, & Thessalonicensem, & Corinthium, quos ideo insignia dignitatis suæ gestare dicit πολυσαύρια, *polystauria*, sic a crucium multitudine dicta. Quod quidem insigne non aliud est, quam quod cap. 14. octavæ Synodi ὠμοφόριον, idest, *superhumerale* vocatur, a Latinis autem Pallium. Argumento est, quia Gregorius Pontifex lib. 9. epist. 55. ad Episcopum Corinthi, quem Zonaras inter Exarchos recenset, Pallium transmittit Pontificiæ sublimioris potestatis insigne. Et fidem facit Anastasius in Marco Silvestri Papæ successore, Ostiensem Episcopum, eo quod ab ipso Romanus Episcopus consecretur, jus habuisse a Marco gestandi pallii. Hoc ornamento scribit Isidorus Pelusiota lib. 1. Epist. 136. repræsentari summi & optimi Pastoris JESU CHRISTI eximiam caritatem, qua humeris suis impositam ovem, quæ aberraverat, reducit ad caulam. Est enim istud insigne laneum, & humeris destinatum gestamen. His suffragatur Clemens Papa secundus, qui Pallium mittens ad Joannem Salernitanum Archipræsulem, sic eum cohortatur: *In quo* (pallio) *quia de vellere ovis est, intellige teipsum pastorem. Et quia eo circumcingeris, & etiam circa humeros portas, cognoscas & undique circumspicias, ne aliqua erret, & in morsus incidat luporum. Quod si aliquando (quod absit) contigerit, eam habeas in humeros ad caulam reportare, & pristinæ societati coadunare. Quod vero ante & retro crux Domini habetur, illud Apostolicum semper docet oculos tuæ mentis habere: Mihi mundus crucifixus est, & ego mundo.*

Ad Pallii Pontificii gestamen pertinet pariter iste octavæ Synodi can. 14. *Sancimus, ut designati ad superhumeralia gestanda, certis illa temporibus statisque locis ea gestent, ne hujusmodi cultu per fastum & superbiam abutantur, aut quovis tempore Divini Officii, & quavis Ecclesiastica functione deferant. Eos etiam qui Monachi fuerint, & ad Episcopatus honorem sunt provecti, ut religiosam vestem suam, habitumque monasticum servent statuimus. Quod si Episcopus præter designata tempora humerale ὠμοφόριον tulerit, aut Monasticam vestem abjecerit: vel corrigatur vel deponatur.* Quod attinet ad usum Pallii, vide tit. in Decretalibus de auctoritate & usu Pallii, ubi cap. 1. statuitur, intra quamlibet Provinciæ suæ Ecclesiam posse Archiepiscopum uti pallio. Et cap. 3. neminem vocandum Archiepiscopum, tametsi consecratum, nisi a Romano Pontifice suscepserit Pallium, eoque conferri pastoralis officii plenitudinem. Deinde statuit cap. 4. Soli Papæ licere Pallio ubique uti. Et cap. 6. in qualibet Provinciæ suæ Ecclesia posse Archiepiscopum, dum Missam celebrat solemnibus diebus, deferre Pallium. Quod attinet ad alteram partem canonis 14. ex octava Synodo deprompti, de non abjiciendo Monastico habitu superveniente Episcopali dignitate; confirmatum pariter fuit Lateranensis Concilii generalis sub Innocentio III. can. 16. hisce verbis: *Ut Episcopi olim regulares religienis suæ habitum retineant.* Citatur in cap. Clerici officia, de vita & honest. Cleric.

13. Can. VII. *Eos qui rectæ fidei adjiciuntur, & parti eorum qui ex hæreticis servantur, recipimus secundum hic subjectam consequentiam & consuetudinem: Arianos quidem, & Macedonianos, & Sabbatianos, & Novatianos, qui dicunt seipsos Catharos, & Aristeros (hoc est mundos vel sinistros) & Thessaradecatitas sive Tetraditas & Apollinaristas recipimus; dantes quidem libellos & omnem hæresim anathematizantes, quæ non sentit sicut sancta Dei Catholica & Apostolica Ecclesia, & signatos sive unctos primo sancto charismate & frontem, & oculos & nares, & os, & aures. Et eos signantes dicimus, signaculum doni Spiritus Sancti. Atqui Eunomianos, qui in unam demersionem baptizantur, & Montanistas, qui hic dicuntur Phriges, & Sabellianos, qui eundem esse Patrem & Filium opinantur, utrumque simul confundentes, & alia gravia & indigna faciunt; & alias omnes hæreses, quia hic multi sunt hæretici, & maxime qui ex Galatarum regione veniunt, quicunque ex his rectæ fidei adscribi volunt, ut Græcos admittimus. Et primo quidem die ipsos Christianos facimus, secundo catechumenos, deinde tertio exorcizamus sive adjuramus ipsos, ter simul in faciem eorum & aures insufflando. Et sic eos catechizamus, sive initiamus, & curamus, ut longo tempore versentur in Ecclesia, & audiant scripturas, & tunc eos baptizamus.*

SYMBOLUM FIDEI

Ejusdem Concilii Constantinopolitani, a sancta Ecclesia in Missis decantari solitum.

1. CRedimus in unum DEUM Patrem omnipotentem Factorem cæli & terræ, visibilium omnium & invisibilium. Et in unum Dominum nostrum JESUM Christum, Filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula, Deum de Deo, lumen de lumine; Deum verum de Deo vero; natum, non factum; homousion Patri, id est ejusdem cum Patre substantiæ, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines & propter nostram salutem descendit de cælis, & incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine, & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus & sepultus est. Tertia die resurrexit a mortuis, secundum Scripturas. Ascendit in cælos, sedet ad dexteram Patris. Inde venturus est cum gloria judicare vivos & mortuos. Cujus regni non erit finis. Credimus in Spiritum sanctum, Dominum & vivificantem ex Patre procedentem, & cum Patre & Filio adorandum & conglorificandum. Qui locutus est per Prophetas. Et unam sanctam Catholicam & Apostolicam Ecclesiam.

Confitemur unum Baptisma in remissionem peccatorum. Expectamus resurrectionem mortuorum, & vitam futuri sæculi. Amen.

Porro de processione Spritus sancti a Patre simul & Filio, consule inferius Dissertationem nostram: Quum velut appendicem subjiciemus Concilio generali Lugd. II. sub Gregorio X. Summo Pontifice.

CONCILIUM CÆSARAUGUSTANUM

Anni 381.

1. HAbitum fuit Damaso Pontifice, ad explodendos Priscillianistarum errores; ejus meminit Severus Sulpicius lib. 2.

3. Can. III. *Eucharistiæ gratiam si quis probatur acceptam in Ecclesia non sumpsisse; anathema sit.*

Canoni occasionem dedere Priscillianistæ sacrilegi. Antea namque liberum fidelibus fuerat vel in Ecclesia Sacramentum absumere, vel in ædes proprias perferre in privatis oratoriis adorandum. Vide nostram de sacra Eucharistia dissertationem 5. in 2. sæculo.

3. Can. V. *Ut hi qui per disciplinam, aut sententia Episcopi ab Ecclesia fuerint separati, ab aliis Episcopis non sint recipiendi. Quod si scientes Episcopi fecerint; dictum est: qui hoc commiserint, non habeant Communionem.* Vide Nicænum can. 5. ibique notata.

Can. VII. *Ne quis Doctoris sibi nomen imponat: præter has personas quibus concessum est, secundum quod scriptum est.*

Can. VIII. Item lectum est: non velandas esse Virgines, quæ se Deo voverent, nisi quadraginta annorum probata ætate, quam Sacerdos comprobaverit. Vide ad secundum sæculum dissertationem nostram 3. de sacris Virginibus.

CONCILIUM CARTHAGINENSE III.

Anni 397.

1. ISTud suo loco movere frustra conatus est Baronius, quem ducem sequutus Severinus Binius in eundem erroris lapidem impegit. Ambo isti existimantes illud, quod ordine præcedit istud ipsum de quo agimus, non fuisse Carthaginense secundum: quippe quod falso credunt tempore fuisse posterius ipso etiam Carthaginensi VI. eo quod sibi animo fixerunt Genedium Carthaginis Episcopum, qui secundo dicto Carthaginensi præfuit, fuisse Aurelii eodem in Episcopatu successorem: atque ideo rejiciendum esse post omnia Carthaginensia, quæ sub Aurelio celebrata fuere. Proindeque id quod tertium dicitur, cui constat præsedisse Aurelium, referendum esse ordine secundum potius quam tertium. Veruntamen in eo decipiuntur, quod credunt, illum ipsum Genedium, seu Genethlium, qui secundo præsedit Carthaginensi, Aurelio successisse; cum tamen fuerit Aurelii præcessor. Primum itaque post Nicænam Synodum Carthaginense Concilium sub Grato Carthaginis Episcopo gestum est, anno 348. Secundum sub Genethlio anno 390. Tertium istud ipsum, cui præsedit Aurelius, Siricio Romanam regente Ecclesiam anno Christianæ epochæ 397.

2. Can. I. *Placuit ergo in principio propter errorem, qui sæpe solet oboriri, ut omnes Africanæ Provinciæ Episcopi observationem Paschalem ab Ecclesia Carthaginensi curent accipere.*

Convenit huic Carthaginensis quinti Concilii can. 7. *Placuit ut dies venerabilis Paschæ formatarum subscriptione omnibus intimetur.* Isto functus est officio Ambrosius, prænuncians Provincialibus Episcopis futuræ Paschalis solemnitatis diem, qui ob lunæ decimæquartæ concursum poterat esse ambiguus. In illo ergo tractatu de Paschalis celebritatis ratione, quem ad Episcopos Æmiliæ dirigit, recenset, Nicænæ Synodi Patres, ut deinceps apud Ecclesias certa haberetur ratio solemnitatis Paschalis diei, congregatis peritissimis calculandi, decem & novem annorum collegisse rationem, & quasi quemdam instituisse circulum, quem Enneadecaeterida nuncuparunt, qui pro regula foret constituendi quotannis festi Paschalis. Hujus vero perquisitionis sollicitudinem commissam fuisse Alexandrino Episcopo, eo quod Alexandrina Academia præstantissimos Mathematicos suppeditaret. Hanc vero regulam confectandam esse monet Ambrosius, ne Domini passio die Dominica celebretur, & si quartadecima Luna in Dominicam inciderit, adjungendam alteram esse hebdomadam, cujus die Dominica Paschalis resurrectionis celebretur solemnitas. Leo Papa Magnus cognomine, scribens ad Marcianum Imperatorem, epist. 64. testatur, hanc perquisitionem a Nicænis Patribus fuisse Alexandrinis Episcopis relictam cum hoc onere, ut Romanum Pontificem diei præstituti opportune admonerent, per quem ceteris Episcopis dies ille innotesceret, atque ita fiebat, ut Carthaginensis Episcopus formatis Romani Episcopi admonitus, minores Africæ Primates, & hi subjectos sibi Episcopos de diei hujus occursu quotannis instruerent. Instituta Apostolorum, quibus deinde Victor Papa primus, Nicænique Patres ab omnibus Ecclesiis obtemperari jusserunt circa Paschale festum, require apud Clementem lib. 5. constit. Apostol. cap. 16.

3. Can. II. *Similiter placuit, ut propter caussas Ecclesiasticas, quæ ad perniciem plebium sæpe veterascunt, singulis quibusque annis Concilium convocetur, ad quod omnes Provinciæ, quæ primas sedes habent, de Conciliis suis ternos Legatos mittant.*

Quin etiam aliis priscis canonibus frequentiora Provincialia Concilia fieri jubentur, bina scilicet singulis annis, ut can. 37. Apostolis attributo: præterea can. 5. Nicæno: Item can. 20. Antiocheno: & Chalcedonensi can. 19. & Leonis Papæ primi epist. 82. cap. 7. Vide Gratiani dist. 18.

Can. III. *Item placuit, ut ordinandis Episcopis vel Clericis prius, ab ordinatoribus suis decreta Conciliorum auribus eorum inculcentur, ne se aliquid contra statuta Concilii fecisse asserant.*

Habetur c. placuit ut ordinandis, dist. 38. his consonat Cælestinus Papa I. epist. ad Episcopos Calabriæ & Apuliæ: *Nulli Sacerdotum* (ait) *liceat suos Canones ignorare, nec quidquam facere, quod Patrum possit regulis obviare.* Habetur c. nulli Sacerdotum, dist. 38. Et Concil. Aurelianense IV. ann. 541. can. 6. *Parochiani Clerici a Pontificibus suis necessaria sibi statuta Canonum legenda percipiant, ne se ipsi, vel populi, quæ pro salute eorum decreta sunt, excusent postmodum ignorasse.* Jampridem enim declaraverat Aurelianense Concilium tertium ann. 538. can. ult. *Canones suos nec ignorare quemquam, nec dissimulare, id est, præterire permittitur.* Refert Possidius vitæ Augustini cap. 8. *Sategit Augustinus, ut Conciliis statueretur Episcoporum ab ordinatoribus debere ordinatis vel ordinandis omnium statuta Sacerdotum in notitiam deferre.* Cum vero ex hujusce Concilii canone ultimo, ac subscriptione, liquido constet, Augustinum in eo consedisse, perspicuum fit, ejus rogatu tertium istum canonem fuisse a Patribus Carthaginensibus editum.

4. Can. IV. *Item placuit, ut ante viginti quinque annos ætatis, nec Diaconi ordinentur, nec Virgines consecrentur: & ut Lectores populum non salutent.*

Habetur in Decreto, c. placuit ut ante 25. dist. 77. & cap. placuit, 20. q. 1. Eandem ad Diaconatum ætatem exigit quoque Synodus Quinisexta c. 14. & Concilium Toletanum IV. can. 20. & Arelatense pariter IV. anni 524. can. 1. Necnon Agathense can. 16. qui habetur c. Episcopus benedictionem dist. 77.

Can. VI. *Item placuit, ut corporibus defunctorum Eucharistia non detur. Dictum est enim a Domino: Accipite & edite; cadavera autem nec accipere possunt, nec edere. Cavendum est etiam, ne mortuos baptizari posse fratrum infirmitas credat, cum Eucharistiam mortuis non dari advertit.*

Vide inter Dissertationes nostras 2. sæculi, eam quæ est de priscis Eucharistiæ ritibus, 5. in ordine.

5. Can. IX. *Item placuit, ut quisquis Episcoporum, Presbyterorum, & Diaconorum, seu Clericorum, cum in Ecclesia ei crimen fuerit intentatum, vel civilis caussa ei fuerit commota, si relicto Ecclesiastico judicio publicis judiciis purgari voluerit, etiamsi pro illo fuerit prolata sententia, locum suum amittat: & hoc in criminali judicio. In civili vero perdat quod evicit, si locum*